קו א מיי' פ"ג מהל' גזילה הל' יא טוש"ע

מ"מ סי' רלב סעי' ה: קח ב מיי' שם הל' יג

סמג עשין עג טוש"ע ח"מ שם סעי' ג:

קם גד מייי שם הלכה יב ועיין בהשגות

ובמגיד משנה טוש"ע שם

עשין פב טוש"ע ח"מ סי

רג סער ד:

ב ו מיי שם טוש"ע שם

וסעי ה: ג ז ח מיי שם הלי ה

מוש"ע שם סעי ח:

ד ט מיי שם פ״ה הל׳ א

:סעי׳ א

קעיים. הי מייי שם פייג הלי א [והלי ד] סמג שם

טוש"ע ח"מ סי׳ קלח סעי׳

ו כ מיי׳ שם טוש״ע שם

וסעי ה:

ועניי ט. ז ל מייי שם פייו הלי ה [והלי ב] סמג שם

טוש"ע ח"מ סי' רד סעי'

רבינו חננאל

איז לי אלא הוא אמר

לעבדו או לשלוחו ושלחו

בו יד מניין ת"ל על כל

. דבר פשע אפי׳ בדיבור

חייב וקיימא לן כב״ה

דב"ש במקום ב"ה אינה

משנה. היטה את החבית

ונשברה אינו משלם אלא

ורביעית] פי׳ כגוז שהיטה

ות החבית ונטל ממנה

רביעית והושיבה כמו

שהיתה יושבת ואחר כד

נשברה ודוקא היטה ולא טילטלה ולא נטלה הוא

שמשלם הרביעית בלבד

שהוא גרם לה להחמיץ

אינה מחמצת ואם מפחית

דידיה אהנו ליה. הגביה ונטל ממנה רביעית

ונשברה משלם כולה. אוקמה שמואל כיון שהגביה ליטול ממנה

שהגביה ליסול ממלם אע״פ שלא נטל משלם כולה דניחא ליה דתיהוי

הא חבית כולה בסיס

הרביעית בתוך החבית

משתמרת ואינה מפיגה

משתמות האינה כל מעמה טעמה ולא ריחה. אבל המגביה ארנקי ליטול

ממהרת

יי נשברה החמיצה משלם יייריי

מעט ממנה להחמיץ. וזה פי׳ גיריה ל

נשברה

סמג שם טוש"ע שם

מכירה הלי ג סמג

מר.

נ) [בהרי״ף והרא״ש ל״ג זה הכלל וכן נכון עי״ מי״ט], ג) גיטין ל., ן, אם הכם: [לקמן מו: ב) וע"ו נב:ז. ו) ולחמו m:], 1) [(4qa| ai:],

a) [(4qa| au:], מו.], ז) [נקנק מו.], ה) [לקמן מט:], ט) מהר"מ, י) [דף מו:],

תורה אור השלם 1 עַל כְּל דְּבֵר פֶּשַׁע עַל שור על חמור על שה ז עַל בְּל וְּבֵּו בָּשַׁע עַל שור על חֲמוֹר על שָׂה עַל שַׂלְמָה עַל בָּל אֲבֵרָה יאמר כי הוא זה אשר עד הָאֶלהִים יָבא דְבַר שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יַרְשִׁיעֻן אֶלהִים יִשַׁלֵם שְׁנַיִם אָם לא יִפְּוצֵא הַגַּנָּב 2 2 אָם לא יִפְּוצֵא ונקרב בעל הבית אל הָאֶלהִים אָם לא שָׁלַח יְדוֹ בִּמְלֶאכֶת רֵעַהוּ:

שמות כב ז

הגהות הגר"א [א] במשנה (זה הכלל) · n//6n

> לעזי רש"י **פלדו"ן.** מתכת, לפני

. שהוטכעה כה צורת מטכע. (לטביעת מטבע).

מוסף רש"י

על כל דבר פשע. נתר אם לא שלח ידו כתיב (קדושיו מב:)**. שחייב על** המחשבה. או על הדבור, שאם אמר או חשב לשלוח יד בפקדון הרי הוא ברשותו ה שעה ואילך להתחייב בכל אונסין שיעלו בו, אפילו הוי שומר חנם שלא היה חייב עד עכשיו אלא בפשיעה (שם) או: הך מחשבה הולחת דבור בפה הום, דחי לח מוליחו בפה מחשבתו למחי נחייב לה (מנחות ב:). אין לי. דשליחות ד אלא בומן ששלח בה יד כוא עלמו (קדווויו חר:).

שנו. דהיכא דנטל ולא הגביה כל החבית פטור: אלא נשברה. דאונס הוא והרי לא קנאה שיתחייב באונסין: אבל החמילה. פשיעה היא ומזיק בידים הוא דבשביל שחיסרה החמילה שכן דרך

יין להחמין בכלי חסר: גירי דידיה אהנו לה. חלים שלו גרמו לה להחמיך: דניחא ליה דתיהוי כולה מבים בפים לפחי רביטים שחשתר אותה רביעית ולא תחמיך ולעולם שליחות יד בדבר אחר לריכה חסרון והנוטל פקדון ומגביהו על מנת לשלוח בו יד כל זמן שלה חסרו חינו מתחייב בהגבהתו הואיל ולא נטלו ע"מ לגזול את כולו אלא לשלוח בו יד ושליחות יד בלא חסרון ליתיה אבל יין שחינו משתמר אלא בכלי מלא הוה ליה כמי שנטל והניחו עם השאר להשתמר ונעשה שואל על כל שאר החבית: הגביה ארנקי ליטול דינר. ולה נטל לשמוחל מהו: אבל זווא מינטר. לבדו ולא ניחא ליה דלהוי אינך בסיס להאי ולא הוי כנוטל ומניח: שחני נטירותה דחרנקי. כים מלא נראה ומשתמר ואין נוח להיות נאבד כדינר יחידי:

הדרן עלך המפקיד

הזהב קונה אם הכסף. הלוקח דינרי זהב טבועים בדינרי כסף ונתן לו דינרי זהב משיכת הזהב קונה את הכסף לבעל הזהב ונתחייב לו זה משקיבל דינרי זהב לתת לו דינרי הכסף ואינו יכול לחזור בו. אבל הכסף אינו קונה את הזהב שאם נתן לו דינרי הכסף תחילה לא קנה ויכולין שניהם לחזור דמטבע כסף הוי מעות משום דחריפי לינתן בהולאה ודינר זהב אינו אלא כשאר מטלטלין ופירות ומעות אינן קונות עד שימשוך המטלטלין אבל משיכת המטלטלין קונה ואין אחד מהם יכול לחזור בו. ובגמים מפרש טעמא איכא דיליף משיכה מן התורה ואיכא דמוהי לה בתהנתא דרבנן: הנחושת. פרוטות של נחושת: הונה את הכסף. דינריו של כסף או כל מטבע של כסף כולן טעם אחד להם מי שטבעו חשוב לטבוע הוי מעות ואינו קונה ומי שחין טבעו חשוב וחריף הוי כפירות ומשיכתן הוא קיום דבר: מעות הרעות. שנפסלו: חסימון. שחין עליו לורה פלדו"ן בלע"ז זוזים עגולין ומוכנים לצור עליהם את הצורה בחותם שקורין קוי"ן: כל המטלטלין קונין זה את זה. בין בתורת חליפין שהחליף אלו באלו כיון שמשך האחד קנה חבירו את שלו בין בתורת דמים בכמה תתן לי חת שלך בכך וכך וזה חוזר ואומר לו בכמה תתן לי שלך בכך וכך ונתרצו ומשך האחד נתקיימו הדברים. והאי כל לאתויי אפי׳

גמ' מנהני מילי ¢דתנו רבגן יעל כל דבר פשע בית שמאי אומרים מלמד שחייב על המחשבה כמעשה ובית הלל אומרים אינו חייב עד שישלח בו יד שנאמר 2אם לא שלח ידו במלאכת רַעהו אמרו להן ב"ש לב"ה והלא כבר נאמר על כל דבר פשע אמרו להן ב"ה לב"ש והלא כבר נאמר אם לא שלח ידו במלאכת רעהו א"כ מה תלמוד לומר על כל דבר פשע שיכול אין לי אלא הוא אמר לעבדו ולשלוחו מנין תלמוד לומר על כל דבר פשע: המה את החבית כו': אמר רבה לא שנו אלא נשברה יאבל החמיצה משלם את כולה מאי מעמא גירי דידיה הוא דאהנו לה: הגביהה ונפל הימנה כו': אמר שמואל לא נמל נמל ממש אלא יכיון שהגביהה לימול אע"פ שלא נמל לימא קא סבר שמואל שליחות יד אינה צריכה חסרון אמרי לא שאני הכא דניחא ליה דתיהוי הא חבית כולה בסים להא רביעית יבעי רב אשי הגביה ארנקי ליטול הימנה דינר מהו חמרא

מנטירותא דדינר תיקו: הדרן עלך המפקיד

הוא דלא מינטר אלא אגב חמרא אבל זווא

מינטר או דלמא שאני נטירותא דארנקי

הזהב יקונה את הכסף הכסף אינו קונה את הזהב יהנחשת קונה את הכסף והכסף

אינו קונה את הנחשת ימעות הרעות קונות את היפות והיפות אינן קונות את הרעות "אסימון קונה את הממבע והממבע אינו קונה את אסימון מטלטלין קונין את המטבע מטבע אינו קונה את המטלטלין [א] מיס (זה הכלל) כל הממלמלים קונין זה את זה כיצד משך הימנו פירות ולא נתן לו מעות אינו יכול לחזור בו 🍳 נתן לו מעות ולא משך הימנו פירות יכול לחזור בו לאבל אמרו מי שפרע מאנשי דור המבול ומדור הפלגה הוא עתיד להפרע ממי שאינו עומד בדבורו יירבי שמעון אומר כל שהכסף בידו ידו על העליונה: גמ' מתני ליה רבי לרבי שמעון בריה הזהב קונה את הכסף א"ל רבי שנית לנו בילדותיך הכסף קונה את הזהב ותחזור ותשנה לנו בזקנותיך הזהב קונה את הכסף ©בילדותיה מאי סבר ובזקנותיה מאי מבר בילדותיה מבר דהבא דחשיב הוי מבעא כספא דלא חשיב הוי פירא וקני ליה פירא לטבעא בזקנותיה סבר כספא

גבו׳ אמר לעבדו. שישלח יד וכן עשה: מנין. שהוא חייב: לא הזהב. הנחושת קונה את הכסף. האי אילטריך דאע"ג דבאחרא דמסגי פריטי חריפין טפי ש [מכספא] הוו פירא משום דאיכא אתרא דלא מסגי כדאמר בגמרא (עמוד ב) אך תימה

אמאי אינטריך למיתני דמעות הרעות שנפסלו דמקרו פירי השתא

נחשת דסגי טובא הוי פירי כל שכן מעות שנפסלו ותו דכל המטלטלים קונין זה את זה מוקי בגמ'י במעות חד פסלתו מלכות וחד פסלתו מדינה כל שכן דמעות שנפסלו דמקרו פירי כסף לכך נראה דמעות הרעות היינו שיולאות קלת ואסימון אלטריך לפרש"י דמפרש אסימון הוי שעשוי כתקון המטבע היולאת בעיר ואין חסר רק לורה אשמועינן דאפילו הכי הוי פירי אע"ג דאינו חסר כ"א מעט דבדבר מועט יטביעו הרבה מהם ולרבינו תם דמפרש אסימון שיש עליו לורה ואינה יולאה בהולאה ל"ל שיולאת בדוחק אך לא כל כך בדוחק כמו מעות הרעות ומטלטליו קונין מטבע אשמועינן דקונין אפילו מטבע כמו מעות הרעות ואסימון דמקרי פירי לגבי כספא ולגבי מטלטלין מקרי טבעא:

אםימון. פרש"י שאין בו לורה כלל וקשה לרבינו תם

דבפרק במה אשה (שבת דף סה. ושם ד״ה ליעבד) אמרו יולאין בסלע שעל גבי הלינית אי משום לורתא ליעביד ליה פולסא משמע דפולסא יש עליו לורה ובגמרא מפרש לקמן א מאי אסימון פולסא וי"ל לפרש"י דכל דבר שאינו כתקונו קרי אסימון או שאין בו לורה או שיש בו לורה שאינה חשובה וא"ת מה בין אסימון שאין עליו צורה למעות הניתנין לסימן בבית המרחץ דאמרי׳ בגמ׳ (שם) ושוין רבי דוסא דאמר מחללין על אסימון מודה שאין מחללין על מעות הניתנין כו' ויש לומר דאסימון הם מעות שנעשו ברוחב ובעובי ובמשקל המטבע היולא בעיר ובדבר מועט יטביעו הרבה מהם ולכך מחללין על אסימון ור"ת מפרש דאסימון יש בה לורה ואינה יולאה בהולאה וא"ת בגמרא קאמר רבי דוסא דאמר מחללין על אסימון ורבי ישמעאל אמרו דבר אחד דתניא ולרת הכסף לרבות כל דבר הנלרר ביד דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר לרבות דבר שיש בו לורה משמע דרבי ישמעאל לא בעי לורה ואסימון יש בו לורה וא"כ היאך אמרו דבר אחד ויש לומר לרבות כל דבר הנלרר ביד אע"פ שאינו יולא בהולאה אך שיהיה בו לורה כל דהו ור"ע בעי לורה חשובה שתלא בהולאה אך יונאה לגמרי לא בעי מדאינטריך לרבויי ולפי׳ רש״י אתי שפיר:

המגביה ארנקי ליטול ממנה דינר ולא נטל ונגנב הדרו עלד המפקיד

הזהב קונה את הכסף והכסף אינו קונה את הזהב כר היה רבי שונה בזקנותו כן היהדבי שנהי בקחות מאי טעמא איידי דכסף הוא חריף הוי טיבעא דהבא דליתיה חריף הוי פירא. וקני ליה פירא לטיבעא וכן הלכה.

כים מלא מעות בכים מלא מעות כדרים לקים בגמרא^ם: יכול לחזור בו. זה וזה: כל שהכסף בידו כו'. פליג אדרבנן דאמרי נתן לו מעות יכול לחזור בו אפילו לוחם ואתא ר"ש למימר מוכר שהכל בידו הוא דיכול לחזור בו אבל לוחח אין יכול לחזור בו, ובגמ"ס מפרש טעמא: גבו"